

Valtuustoaloite 16.5.2024: Tupakantumppien siivouskorvausten hakeminen

KVALT 16.05.2024 § 19

Päätös Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti antaa valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Selostus Valtuutettu Maria Kivelä esitti Juvan Vihreän valtuustoryhmän puolesta valtuustoaloitteen ”Tupakantumppien siivouskorvausten hakemisesta”.

Valtuustoaloitteessa todetaan seuraavaa:

Toisin kuin yleisesti luullaan, tupakantumppi ei maadu. Se sisältää muoviyhdisteitä, jotka hajoavat mikromuoveiksi, ja ympäristölle haitallisia aineita, kuten nikotiinia, lyijyä ja arsenikkia. Hulevesien kautta nämä kulkeutuvat pilaamaan vesistöjä. Siksi tupakantumppit on otettu EU:n kertakäyttöisiä muovituotteita koskevan direktiivin piiriin.

Käytännössä tupakantumppien osalta kyseessä on siivouskustannusvastuu, jossa valmistaja on velvollinen rahoittamaan tuotteista syntyviä siivouskuluja. Tupakkayhtiöt ovat siis nykyään velvollisia korvaamaan kulut, joita kunnille syntyy tupakannatsojen siivoamisesta – eli tupakkajätteelle tarkoitettujen astioiden hankinta- ja asennuskustannukset sekä tupakkaroskien ehkäisemiseksi järjestetyn tiedotuksen ja neuvonnan kustannukset kokonaisuudessaan.

Tupakantumppit ovat tutkitusti Suomessakin kaikkein yleisin jätelaji. Näin on myös Juvalla, kuten on saatu havaita vaikkapa jokakeväsissä roskienkeruutalkoissa. Juvan kirkonkylän hulevedet johtavat suurimaksi osaksi Jukajärven karkean suodattimen läpi, joka poistaa osan tumpeista, mutta ei mikromuoveja ja haitta-aineita.

Juvan Vihreiden valtuustoryhmä esittää, että Juvan kunta alkaisi hyödyntää direktiivin mukaista tupakantumppien siivoukseen liittyvää rahoitusta ja täyttäisi siten jätelain 48 §:n mukaiset velvoitteensa.

Rahoitusta koordinoi Pirkanmaan ELY-keskus, ja siirtymävaiheessa vuosina 2024-2025 kunnan saama korvaus on peräti 4,79 euroa asukasta kohden. Myöhempinä vuosina korvausta saadaan toteutuneiden kulujen mukaisesti.

Rahoituksen hakeminen edellyttää, että kunta järjestää tupakantumppien erilliskeräilyn eli käytännössä lisää tupakkaroskiksia paikkoihin, joissa tumpeja eniten syntyy, sekä tiedottaa asukkaita siitä, että tupakantumppit eivät maadu ja että ne pitää laittaa asianmukaisesti

keräysastioihin eikä heittää maahan. Rahoitusta voitaisiin hyödyntää myös vaikkapa koululaisille suunnattuun valistukseen nikotiinituotteiden haittavaikutuksista ihmisille ja ympäristölle.

Juvan kunta on strategiassaan sitoutunut pitämään elinympäristöstä huolta ja varjelemaan luontoa, ja Juvan ympäristötoimen tehtävänä on varmistaa juvalaisille turvallinen ja terveellinen ympäristö. Tupakan-
tumppien saaminen pois juvalaista luontoa pilaamasta olisi strategian mukainen toimi, johon on yksinkertaisin keinoin saatavilla kaikki kulut kattava rahoitus.

KHALL 19.05.2025 § 104

Valmistelija Hallintojohtaja Antti Kinnunen, antti.kinnunen@juva.fi, puh. 0400 121 261

Päätösesitys Kunnanjohtaja Mervi Simoska:
Kunnanhallitus päättää antaa aloitteen ympäristölautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Selostus Tupakantumppien siivoukseen on mahdollista hakea rahoituskorvausta EU:lta. Asiaa koskeva valmistelu on käynnissä.

YMPLK 06.11.2025 § 44

Valmistelija Vs. ympäristösihteeri Heidi Käyhkö, heidi.kayhko@juva.fi, puh. 040 508 3825

Päätösesitys Vs. ympäristösihteeri Heidi Käyhkö:
Ympäristölautakunta päättää saattaa asian kunnanhallitukselle tiedoksi.

Päätös Ympäristölautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Selostus Kunnanhallitus on antanut 19.5.2025 § 104 otsikossa mainitun valtuustoaloitteen ympäristölautakunnan valmisteltavaksi.

Euroopan unionin tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämistä koskeva direktiivin (2019/904/EU, SUP-direktiivi) myötä tiettyjen kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajavastuu on laajentunut siten, että valmistajien, maahantuojien tai pakkaajien on korvattava kunnille tuotteistaan aiheutuvan roskaantumisen siivouk-
kustannukset sekä roskaantumisen ennaltaehkäisemisen (jätehuollon järjestämisen) kustannukset sisältäen keräysinfrastruktuurin hankinta-, huolto- ja korjauskustannukset kuntien yleisillä alueilla.

Korvauksen saamiseksi vuonna 2024 toteutuneet kustannukset tuli ilmoittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle 2.6.2025 mennessä. Vs. ympäristösihteeri valtuutettiin hakemaan korvausta. Korvaushakemus on jätetty 26.5.2025 Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä saadun kustannusarvion (yhteensä 1.820 €) perusteella.

Ympäristölautakunta saattaa kunnanhallitukselle muun ohella tiedoksi, että em. direktiivi edellyttää kuntia järjestämään tupakan-
tunpeille riittävän määrän keräysastioita (vuoden 2026 alusta lähtien 1/300:aa asukasta kohden).

HALL 01.06.2026 § 112
43/00.01.01.01/2024

- Valmistelija** Hallintojohtaja Antti Kinnunen, antti.kinnunen@juva.fi, puh. 0400 121 261
- Päätösesitys** Kunnanjohtaja Mervi Simoska:
Kunnanhallitus merkitsee ympäristölautakunnan selostuksen tiedokseen ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle.
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.
- Päätös** Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.